

حقوق تجارت

جواز کافی برای مدیر آن در اقدام این امر است ولی نظر باینکه اسم جدید باید بتصویب شرکاء انتخاب شود در هر صورت دعوت مجمع عمومی برای این منظور ضرورت خواهد داشت.

ثبت اسم جدید طبق ماده ۲۰۰ قانون تجارت الزامی است و تغییر اسم شرکت نیز نسبت بدعاوی مطروحه مؤثر نخواهد بود.

۳- محل عملیات شرکت

نسبت بمحل عملیات و مرکز اصلی و مرکز امور مهمه شرکت سابقاً در قسمت شخصیت حقوقی ذکر شده و چون تعیین محل عملیات شرکت نتیجه تعیین اقامتگاه شرکت است که مؤثر در تابعیت آن است ذکر آن در شرکتنامه واجب است.

۴- سرمایه شرکت

موفقیت در هر امری مستلزم داشتن « مایه » برای انجام آنست پس « مایه » وسیله مقدماتی انجام امور است و بهمین مناسبت « سرمایه » نامیده شده است و در عربی نیز لفظ رأس المال بان اطلاق میشود.

اقدام بامور تجاری هم محتاج بسرمایه است پس در موقع تشکیل شرکتها که برای امور تجاری تأسیس میشود مقدماتاً باید بادر نظر گرفتن مقصود آن میزان سرمایه لازمه را تعیین و در قرارداد بین شرکاء قید نمود علاوه بر ضرورت فوق تعیین و ذکر سرمایه در قرارداد بین شرکاء مؤثر در اعتبارات تجاری شرکت آنها خواهد بود.

قانون تجارت برای مقدار میزان سرمایه شرکت های تجاری حدولی تهیه و تنظیم نموده است و بدیهی است میزان آن بر حسب مقتضای عملیات و موضوع شرکت مختلف و فرض حد نابتی برای آن غیر مقدور است.

هر چند عقیده مزبور بر حسب کلیات بدون محل قانونی نیست لکن در هر صورت رعایت مقررات فوق باستناد ماده ۵۷۸ قانون تجارت در موارد اسامی ثبت شده بشرح مندرج در قانون الزامی است.

کلمات و یا عباراتی که موهوم انتساب بمقامات رسمی ایران باشد از قبیل شاهنشاهی - سلطنتی - دولتی و امثال آن نیز بااستناد و استنباط از بند ۳ از ماده ۵ قانون ثبت علائم تجاری مصوب اول تیر ماه ۱۳۱۰ قابل انتخاب برای اسم شرکت نخواهد بود.

با رعایت آنچه در گذشته ذکر شد شرکت میتواند هر اسمی اعم از آنکه متناصب باموضوع شرکت باشد یا نباشد برای خود انتخاب کند مثلاً شرکت سهامی که برای استخراج معدن آهک تأسیس شده ممکن است باسم شرکت سهامی استخراج معدن آهک یا باسم دیگری مثلاً شرکت سهامی تهران موسوم گردد.

تغییر اسم شرکت

در قانون تجارت ماده صریحی بعنوان تغییر اسم شرکت سهامی دیده نمیشود ولی در ماده ۲۰۰ قانون مزبور مربوط به ثبت تصمیمات اشاره به تغییر اسم شرکت شده که کاشف است از آنکه قانون آنرا منع نموده است ولی در حال باعتبار اصول کلی شرکت میتواند اسم خود را تغییر دهد.

تغییر اسم شرکت بطور کلی بموجب تصمیم مجمع عمومی صورت میگیرد مشروط بر اینکه اساسنامه شرکت آنرا منع ننموده باشد - لکن در موارد تغییر اجباری یعنی در مواردی که اشتباه اسم شرکت جدید باسم شرکت ثبت شده دیگری ثبت شده باشد منع اساسنامه مؤثر نخواهد بود و بعقیده برخی در این قبیل موارد احتیاجی بمجمع عمومی نیست و اخطار اداره ثبت یا حکم دادگاه

نوشتهجات مزبور تابع مقررات کلی است و در مواردیکه به موجب قانون تنظیم سند رسمی لازم باشد رعایت مقررات مربوطه اجباری است .

شرکتنامه پس از تنظیم باضام مؤسسين رسیده و بر حسب دستور ماده ۳۶ قانون تجارت يك نسخه آن ضمیمه اظهارنامه مدیر شرکت بدائمه ثبت اسناد مرکز اصلی شرکت سپرده میشود و نسخه دیگر در مرکز اصلی شرکت ضبط خواهد شد .

موسسين فرق الاشعار ممکن است اشخاص بیگانه یا اهل ایران باشند زیرا اتباع خارجی از این حیث مواجه با تضيقاتی نمیباشند ولی در هر صورت تاهیت موسسين مؤثر در رعایت قانون راجع بیه تشکیل شرکت نخواهد بود .

اساسنامه

پس از تنظیم شرکتنامه مقتضی است برای اداره کردن امور داخلی شرکت مقرراتی تهیه گردد که طرز اداره کردن امور تجاری و طریقه تقسیم سود و زیان و کلیه این قبیل امور در آن پیش بینی شود - آئین نامه مشتمل بر مطالب فوق در قانون تجارت باسم اساسنامه موسوم گردیده و تنظیم آن بموجب ماده ۳۷ قانون تجارت اجباری و نکاتی که مخصوصاً باید در آن قید گردد بموجب ماده مذکور تعیین گردیده است چنانچه مقرر است که «شرکت سهامی باید دارای اساسنامه باشد که نکات ذیل مخصوصاً در آن تصریح شود :

۱ - اسم و مرکز اصلی شرکت .
 ۲ - موضوع شرکت .
 ۳ - مدت شرکت در صورتیکه شرکت برای مدت معینی تشکیل شود .

۴ - مقدار سرمایه شرکت و مقدار سهام .
 ۵ - نوع سهام (سهام با اسم است یا بی اسم) عدده هر نوع از سهام و تعیین اینکه سهام با اسم و بی اسم بچه شکل ممکن است بهم تبدیل شود در صورتیکه این تبدیل اساساً پذیرفته باشد .

۶ - هیئت های اداره و بازرسی .

در عمل معمولاً سرمایه شرکت در زوی هزینه مقدماتی شروع به عملیات و هزینه بندی که برای ادامه آن لازم است تعیین میشود بنا بر این ممکن است سرمایه شرکت یککصد ریال یا یککصد ملیون ریال باشد و قانون تعیین مقدار آن مستقیماً داخلانی نموده است منتهای مراتب در تقسیم سرمایه سهام در مواردی که سرمایه بیشتر یا کمتر از دوکصد هزار ریال باشد شرایطی قائل شده است چه ماده ۲۸ قانون تجارت مقرر میدارد در صورتی که سرمایه شرکتهای سهامی از ۲۰۰ هزار ریال تجاوز نکند سهام یا قطعات سهام نباید کمتر از ۵۰ ریال باشد و هرگاه سرمایه زائد بر ۲۰۰ هزار ریال باشد سهام و قطعات سهام کمتر از یککصد ریال نخواهد بود - باستنباط از ماده مزبور میتوان گفت که سرمایه شرکتهای سهامی نباید از یککصد ریال کمتر باشد چه در غیر این صورت تقسیم سرمایه سهام در حدود مقررات غیر ممکن است لیهذا بطور غیر مستقیم و بدون قصد انشائی حد اقل سرمایه شرکت های سهامی یککصد ریال تعیین شده است .

۵ - میزان سهام و حدود مسئولیت دارندگان سهام

نظر باینکه بموجب ماده ۲۱ قانون تجارت تقسیم سرمایه سهام در شرکتهای سهامی الزامی است لازم است پس از تعیین سرمایه شرکت آنرا به سهام تقسیم تا میزان هر يك از سهام معلوم شود که نتیجه حدود مسئولیت دارندگان آن نیز معین گردد و نظر بوجوب اطلاع و استحضار تمهد کنندگان سهام شرکت از حدود مسئولیت خود در مقابل شرکت و دیگران ذکر موضوع فوق در شرکتنامه ضروری است .

باسکوت قانون تجارت نسبت به نکاتی که در شرکتنامه معمولاً ذکر میشود میتوان علاوه بر آنچه در گذشته اشاره شد مطالب و نکات دیگری که مخالف باقانون نباشد در شرکتنامه قید کرد و هرچند که قانون مزبور از تشریفات که معمولاً در تنظیم این قبیل نوشتهجات بعمل میاید ذکر خاصی ننموده است ولی چنانچه گفته شد تنظیم